

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet



Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 11. juli 2008
Sagsnr.: 39

./ Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering revideret samlenotat til Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2008.

Med venlig hilsen

Hanne Lauger

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

2.1. Kontoret for europapolitik og internationale relationer

11. juli 2008

FVM 561

REVIDERET SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2008

9. Forslag til Rådets forordning (EF)
om et midlertidigt særligt initiativ til fremme af omstruktureringen af EF-fiskerflåderne,
som er berørt af den økonomiske krise
og
meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-parlamentet
om fremme af tilpasningen af fiskerflåderne i EU til de økonomiske følger af høje olie-
priser

- Politisk enighed

KOM(2008) 454 og

KOM(2008) 453

Side 2

9. Forslag til Rådets forordning (EF) om et midlertidigt særligt initiativ til fremme af omstruktureringen af EF-fiskerflåderne, som er berørt af den økonomiske krise og meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-parlamentet om fremme af tilpasningen af fiskerflåderne i EU til de økonomiske følger af høje oliepriser

**KOM(2008) 454 og
KOM(2008) 453**

Nyt notat.

Kommissionens forslag

Kommissionen har den 8. juli 2008 fremlagt forslag til rådsforordning om et midlertidigt særligt initiativ til fremme af omstruktureringen af EF-fiskerflåderne, som er berørt af den økonomiske krise. Forslaget indeholder en række initiativer til forbedring af tilskudsmulighederne primært inden for rammerne af Den Europæiske Fiskerifond (fremover EFF) samt lempelser i reglerne om statsstøtte. Emnet er tidligere drøftet på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23.-24. juni 2008 på grundlag af en informationsnote om brændstofkrisen i fiskeriet vedtaget i Kommissionen den 17. juni 2008.

Baggrund

Rådet havde på sit møde den 24. juni 2008 en indledende drøftelse af brændstofkrisen i fiskeriet med udgangspunkt i Kommissionens note om en initiativpakke, der i forhold til fiskerisektoren skal afbøde virkningerne af brændstofkrisen i fiskeriet. Efterfølgende har Kommissionen den 8. juli 2008 ved KOM(2008) 454 fremlagt forslag om Rådets forordning (EF) om et midlertidigt særligt initiativ til fremme af omstruktureringen af EF-fiskerflåderne, som er berørt af den økonomiske krise

Yderligere har Kommissionen den 8. juli 2008 ved KOM(2008) 453 udsendt meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om fremme af tilpasningen af fiskerflåderne i EU til de økonomiske følger af høje oliepriser.

Forslaget til rådsforordning er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og vil kunne vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Sagen er på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2008 med henblik på politisk enighed. Det er p.t. uklart, om den politiske enighed alene vil omfatte forslaget til rådsforordning, eller om der også vil blive søgt politisk enighed om rådskonklusioner vedrørende elementer, der dækkes af meddelelsen.

Nærhedsprincippet

Forslagene er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Forslaget til rådsforordning

Forordningsudkastet er en ”midlertidig specifik foranstaltning” af varighed løbende til den 31. december 2009, som omfatter dels en række særlige bestemmelser, dels undtagelser fra EFF-forordningen (1198/2006) og fra grundforordningen om bevaringspolitikken (2371/2002). Det bemærkes, at forslaget indeholder en del uklarheder og fortolkningsmuligheder, bl.a. for så vidt angår manglende præcisering af, hvem der er omfattet af de forskellige ordninger, hvordan man anvender den midlertidige ordning i forhold til den permanente ordning, afgrænsning af energieffektive investeringer m.v. De detaljerede bestemmelser vil efterfølgende blive fastlagt i gennemførelsesbestemmelserne.

Hovedpunkterne i forslaget er følgende:

Generelle bestemmelser:

EFF forordningens bestemmelser om statsstøtte ændres, således at medlemslandene kan gennemføre aktiviteter magen til EFF-aktiviteter for rent nationale midler. De gældende regler vedrørende af-reportering om statsstøtte forenkles endvidere.

Foranstaltninger for hele fiskeflåden:

Der indføres indtil 31.12.2010 følgende undtagelser fra EFF forordningen:

- Indtil 31.12.2009 kan der gives støtte til 3 måneders oplægning uanset betingelserne om tilknytning til konkrete genopretningsplaner mv. som findes i EFF forordningen. Fartøjerne skal inden 6 måneder omfattes af en omstrukturering. Der er et loft (”capping”) på 8 % eller 6 mio. € af medlemsstatens midler.
- Det maksimale offentlige tilskud til energieffektive investeringer forhøjes til 60 %.
- Der indføres en støttemulighed for rådgivning og pilotprojekter vedrørende energiudnyttelse med offentlige tilskud på 100 %.
- De socioøkonomiske foranstaltninger under EFF som førtidspensionering m.v. udvides til andre ansatte i fiskerisektoren end fiskere, men dog ikke til akvakultur- og forarbejdningsområdet.
- Der gives mulighed for at støtte producentorganisationers årlige arbejde med produktionsplaner ud over de begrænsninger, der findes i markedsordningen.
- Der gives mulighed for støtte til kollektive aktioner vedr. gennemførelse af energisyn for fartøjsgrupper samt rådgivning om udarbejdelse af omstrukturings- og moderniseringsplaner, herunder vedr. flådetilpasning

Foranstaltninger for flådesegmenter omfattet af flådetilpasning (FAS)

Disse foranstaltninger omfatter i henhold til forslaget fiskefartøjer, hvor mere end 30 % af fartøjets omkostninger går til energiforbrug. Tilpasningen skal omfatte en reduktion af kapaciteten på mindst 30 %, men med en undtagelse af ”små” flåder (under 100 fartøjer mv.), hvor reduktionen kun skal udgøre mindst 20 %. Medlemsstaten skal udarbejde tilpasningsplanen inden 9 måneder og indarbejde denne i medlemslandets EFF program.

Der kan ydes følgende støtte til FAS fartøjerne:

- Ophugningstilskud uden krav om 2-årig tilpasningsplan
- Oplægningsstøtte i 3 måneder til fartøjer, der skal hugges op med støtte eller som får udskiftet motor og oplægningsstøtte i 1½ måned til andre fartøjer. Disse perioder skal lægges til de 3 måneder gældende for hele flåden.

Det maksimale tilskud til energieffektive investeringer og motorudskiftning forhøjes til 60 %. Tilskuddet til energieffektive investeringer i redskaber og udstyr kan også ydes til fartøjer under 5 år, hvilket ikke er muligt efter nuværende regler.

Udover de nuværende muligheder i EFF forordningen kan FAS fartøjerne få tilskud til yderligere én enkelt udskiftning af fangstredskab. Dette dog under forudsætning af, at udskiftningen øger energieffektiviteten, uanset de krav der i øvrigt er gældende efter EFF forordningen om selektivitet m.v.

Delvis ophugning

Fiskefartøjsere, der har udtaget et eller flere fartøjer i en FAS (evt. med ophugningsstøtte), kan få støtte til at bygge nyt fartøj med mindre kapacitet og brændstofforbrug. Det er en forudsætning, at de støttede fartøjer opfylder følgende krav:

- a) Flådetilpasningen omfatter fartøjer der anvender en og samme type fiskeredskab og
- b) Flådetilpasningen omfatter mindst 70 % af kapaciteten af de fartøjer, der anvender det pågældende redskab i medlemsstaten

For FAS fartøjerne som helhed kan der disponeres over en kapacitet på op til 25 % af den kapacitet, der hugges op med offentlig støtte. Kapaciteten må for det nye fartøj, hvor der genindsættes kapacitet, højst udgøre 40 % af det udtagne fartøjs kapacitet.

I de FAS arrangementer hvor den delvise ophugning udgør mere end 33 % af den oprindelige kapacitet, skal den totale kapacitetsreduktion i FAS være på mindst 66 %.

Medfinansiering

Forslaget giver adgang til 95 % medfinansiering fra EU til alle de foranstaltninger, der omfattes af den midlertidige specifikke foranstaltning.

Efter EF-forordningen udgør støtten til foranstaltningerne mellem 5 og 100 pct. af et nærmere defineret støttegrundlag, idet støtten er højest for foranstaltninger af kollektiv interesse, socioøkonomiske foranstaltninger, ophugning og oplægning m.v.

Kommissionens meddelelse:

Markedsforanstaltninger

Kommissionen ønsker at fremme initiativer, der kan forbedre erhvervets indtjening. Det drejer sig om:

- udvidet anvendelse af EFF midler på dette område, men inden for eksisterende rammer, til kvalitet, forbrugerinformation, certificering etc.
- Udvidet indsats fra producentorganisationerne
- Kommissionen vil lancere sit eget projekt vedrørende overvågning af markedet, mærkning mv. (finansieres af det 2. instrument i den fælles fiskeripolitik)

Statsstøtte under de minimis jf. Kommissionens meddelelse:

Endelig omtaler Kommissionens meddelelse en væsentlig ændring af de-minimis reglerne, således at den nuværende grænse på 30.000 € skal gælde pr. fartøj (og ikke som nu pr. virksomhed) og med en grænse på 100.000 € pr. virksomhed.

Tilvejebringelse af yderligere bevillinger til fiskeriområdet

Af Kommissionens meddelelse fremgår, at det finansielle behov alene for permanent og midlertidig ophør med fiskeri for de flådesegmenter, der er hårdest ramt af krisen, anslås til over 1,6 mia. €. Med den yderligere støtte til investeringer med henblik på at nedsætte energiforbruget, markeds- og samfundsøkonomiske foranstaltninger, kollektive foranstaltninger og pilotprojekter, der alle er inkluderet i den midlertidige særlige foranstaltning til fremme af omstruktureringen af kriseramte flåder, anslås de samlede finansieringsbehov til omkring 2,0 mia. €. Den nuværende programmering af EFF-akse 1 for disse foranstaltninger anslås at beløbe sig til omkring 600 mio. €, og det anslås, at yderligere 250 mio. € vil komme fra medlemsstaternes medfinansiering. Kommissionen anslår også, at yderligere 550 mio. € til omstrukturering skal komme fra en omprogrammering af de øvrige aktiviteter under EFF. Restbeløbet anslås til 600 mio. €. En del af dette beløb vil kunne finansieres ved hjælp af de endnu ikke tildelte bevillinger under udgiftsområde 2 i den finansielle ramme for 2009 og 2010, men med det største beløb i 2009. Dette vil i henhold til meddelelsen ikke berøre de faktiske udgifter under den fælles landbrugspolitik.

Kommissionen vil således undersøge mulighederne for at etablere et *ad hoc*-finansieringsinstrument. Dette instrument vil skulle have en begrænset anvendelsesperiode svarende til varigheden af brændselskriseforanstaltningerne under EFF. Ressourcerne under denne nye *ad hoc*-facilitet skal ifølge meddelelsen tildeles medlemsstaterne ud fra specifikke kriterier, idet Kommissionen i meddelelsen anfører, at medlemslandene for at kunne modtage denne yderligere støtte tidligere bør have ydet et betydeligt bidrag af deres EFF-bevillinger til de foranstaltninger, der er nødvendige for at tackle krisen, i form af en omprogrammering af bevillingerne til deres operationelle programmer til fordel for akse 1, eller medlemslandene bør have opstillet ambitiøse flådetilpasningsordninger, der omfatter en betydelig andel af den nationale flåde.

Udtalelser

Europa-Parlamentet har den 19. juni 2008 vedtaget en beslutning om brændstøfkrisen i fiskeriet i EU. I beslutningen er Europa-Parlamentet positivt indstillet overfor eventuelle hasteforanstaltninger

under EFF, herunder i forbindelse med forbedret energieffektivitet. Videre opfordrer Parlamentet til frivillig omstrukturering af fiskerflåderne, kompensation for CO₂ reduktion samt en fiskeriforskningsfond inden for rammerne af EU's 7. rammeprogram for forskning og udvikling. Europa-Parlamentet har i hasteprocedure den 10. juli 2008 udtalt sig positivt om forslaget til rådsforordning.

Gældende dansk ret

Kommissionens brændstofpakke omfatter forslag vedrørende den Europæiske Fiskerifond og statsstøttereglerne. Den Europæiske Fiskerifond anvendes i Danmark på grundlag af lov nr. 1552 af 20/12/2006 om udvikling af fiskeri- og akvakultursektoren (fiskeriudviklingsloven).

Konsekvenser

Det må forventes, at forslaget vil kunne få lovgivningsmæssige konsekvenser.

Det må forventes, at meddelelsen kan få statsfinansielle konsekvenser, såfremt der tilvejebringes yderligere finansiering som anført i Kommissionens meddelelse. En forøgelse af EU's udgifter på ca. 600 mio. € vil i givet fald medføre forventede øgede statslige udgifter på ca. 90 mio. kr., idet Danmark betaler 2 % af EU's udgifter.

Høring

§ 5-udvalget vil blive hørt om de konkrete forslag.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering af, at den alvorlige situation for fiskeriet i EU bunder i den store overkapacitet med dertil hørende følsomhed overfor kriser som f.eks. den øjeblikkelige brændstofkrise. Danmark lægger i forbindelse med forordningsforslaget vægt på en bæredygtig udnyttelse af ressourcerne med en varig kapacitetstilpasning og på de langsigtede målsætninger i den fælles fiskeripolitik. Der henvises i den forbindelse til konklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd den 19.-20. juni 2008.

Forslaget:

Regeringen finder, at forslaget effektivt bør bidrage til en varig kapacitetstilpasning inden for erhvervet og bør fremme en større indsats for at fremme udvikling, innovation og forskning i fiskerisektoren, herunder særligt med henblik på energieffektivitet og større bæredygtighed. I denne forbindelse er regeringen positiv overfor anvendelse af ophugning, hvilket med fordel vil kunne reducere fiskerikapaciteten i flere medlemslande.

Det er fortsat Regeringens opfattelse, at statsstøtte bør begrænses mest muligt, og at det bør være Kommissionen, der vurderer medlemsstaternes støtteordninger og disses forenelighed med Traktaten.

Meddelelsen:

Regeringen er meget skeptisk overfor tilførsel af yderligere midler til Den Europæiske Fiskerifond i forbindelse med brændstofpakken.

Fra dansk side finder man ikke, at brændstofpakken primært skal tilgodese de medlemslande, der ikke i tide har sørget for at omstrukturere fiskeriflåden.

Regeringen er imod den kraftigt forøgede mulighed for at yde de minimis støtte, idet man finder, at der allerede er tilstrækkelig fleksibilitet i de nuværende bestemmelser (en de minimis forhøjelse er dog en del af Kommissionens kompetence). Regeringen er generelt meget skeptisk overfor statsstøtte.

Regeringen finder det nødvendigt at fokusere på langsigtede og bæredygtige tiltag, der øger strukturtilpasningen, herunder ikke mindst en styrkelse af rådgivning, innovation, forskning og forskningssamarbejde på fiskeriområdet.

Det bemærkes, at det er uklart, om den eventuelle opnåelse af politisk enighed på rådsmødet den 15. juli 2008 alene vil omfatte forslaget, eller om der også søges opnået politisk enighed om rådskonklusioner, der omfatter elementer, der dækkes af meddelelsen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

På mødet den 10. juli 2008 i rådsarbejdsgruppen for fiskeri præsenterede og gennemgik Kommissionen forslaget og meddelelsen, idet Kommissionen lagde vægt på en hurtig vedtagelse af hasteforanstaltningerne. Flere medlemslande (Tyskland, Storbritannien, Danmark, Østrig og Sverige) var skeptisk indstillede overfor dele af forslagets elementer, idet disse medlemslande lagde stor vægt på langsigtede tiltag egnede til strukturelle ændringer i fiskeriet, mens bl.a. Frankrig, Italien, Spanien og Portugal dog på en række punkter ønskede at gå videre end Kommissionens forslag. UK, Tyskland, Danmark, Polen, Østrig, Tjekkiet, Sverige, Rumænien og Bulgarien var skeptiske eller direkte imod overførsel af yderligere midler til den Europæiske Fiskerifond, mens særligt Frankrig og Italien støttede tilførsel yderligere midler.

I forhold til den stærkt forøgede de minimis fleksibilitet, som Kommissionen foreslår, var Storbritannien, NL, Tyskland, Danmark, Irland, Østrig, Sverige, Portugal og Ungarn skeptiske, mens Frankrig, Italien og Finland støttede, at Kommissionen fastsætter mere fleksible regler. Det må forventes, at det kun er få medlemsstater, der på det kommende rådsmøde den 15. juli 2008 reelt vil være direkte imod forordningsforslaget, mens en stor gruppe medlemsstater er skeptiske overfor oplægget i meddelelsen om mere fleksible de minimis regler og de yderligere budgetmidler til Fiskerifonden. rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2008 Endelig bemærkes, at de fiskeriansvarlige ministre fra Spanien, Frankrig, Grækenland, Italien, Malta og Portugal den 17. juni 2008 i en fælles udtalelse har opfordret til, at der indføres hjælpeforanstaltninger for fiskeriet, og at der tilføres fiskeriområdet ekstra finansielle midler som følge af brændstofkrisen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2008 i forbindelse med forelæggelse af rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2008, jf. samlenotat oversendt den 26. juni 2008.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.